

УКРАЇНА

(19) UA (11) 25563 (13) U
(51) МПК (2006)
A61B 10/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ПРОГНОЗУВАННЯ ХРОНІЧНИХ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ У ЖІНОК ФЕРТИЛЬНОГО ВІКУ

1

2

(21) u200704088

(22) 13.04.2007

(24) 10.08.2007

(46) 10.08.2007, Бюл. № 12, 2007 р.

(72) Подольський Василь Васильович, Дронова Вікторія Леонідівна, Тетерін Валентин Володимирович, Геревич Георгій Йосипович, Теслюк Роман Святославович

(73) ІНСТИТУТ ПЕДІАТРІЇ, АКУШЕРСТВА І ГІНЕКОЛОГІЇ АМН УКРАЇНИ

(57) Спосіб прогнозування хронічних запальних захворювань статевих органів у жінок фертильного віку, при якому проводять дослідження параметрів репродуктивного здоров'я, який **відрізняється** тим, що додатково визначаються: F1 - скарги

стосовно зовнішніх статевих органів, F2 - нормальні виділення з піхви, F3 - больовий синдром органів малого таза, F5 - ускладнений гінекологічний анамнез, F6 - гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді, F10 - галакторея, F11 - спайковий процес органів малого таза, F12 - патологічні виділення з піхви, F13 - ускладнені пологи, визначають отримані коефіцієнти кореляції для кожної з перерахованих ознак і підставляють у формулу:

$$F=1,157+(-0,431) \times F1 + (0,280) \times F5 + (-0,285) \times F2 + (-0,002) \times F11 + (-0,279) \times F6 + (0,287) \times F12 + (-0,050) \times F3 + (-0,050) \times F10 + (-0,050) \times F13;$$

при $F > 1,141$ прогнозують розвиток хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів.

Корисна модель відноситься до області медицини і може бути використана в акушерстві та гінекології для прогнозування розвитку хронічних запальних захворювань статевих органів у жінок фертильного віку.

Серед захворювань, що порушують репродуктивну функцію, провідне місце займають хронічні запальні захворювання статевих органів. В Україні ця патологія в структурі гінекологічної захворюваності складає від 60 до 80%.

Поряд з цим відбувається збільшення частоти та "омолодження" запальних захворювань статевих органів, які, в свою чергу, можуть призвести до порушення репродуктивної функції жінок. Особливо небезпечними є наслідки хронічних запальних захворювань геніталій у вагітних серед яких: невиношування вагітності, ускладнений перебіг пологів, внутрішньоутробне інфікування, вроджені вади розвитку плода, що призводить до підвищення перинатальної захворюваності та смертності та обумовлює значні фінансові затрати на лікування та реабілітацію хворих дітей та жінок.

Відомий спосіб прогнозування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів [В кн. "Основи репродуктивної медицини" / Під ред. Чайка В.К. - 2000]. Суть способу полягає в урахуванні даних анамнезу та результатів спеціальних об-

стежень, які по даним літератури можуть підвищувати ризик хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів (ХЗ3СО). Однак за допомогою цього способу не може бути проведено ефективне прогнозування ХЗ3СО у конкретної жінки внаслідок низької прогностичної значущості, використовуваних ознак, що призводить до низької практичної цінності даного способу.

Найбільш близьким за технічною суттю є спосіб прогнозування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів [Ромашенко О.В. / Дис. на здобуття наукового ступеня доктор мед наук, 2000]. Суть способу полягає в використанні для прогнозування хронічних запальних захворювань статевих органів спеціально створеного алгоритму. Для створення алгоритму застосовувався метод багатофакторного дискретного аналізу.

Основними недоліками використання цього способу для прогнозування ХЗ3СО є те, що при застосуванні способу враховується лише деякі з параметрів, що характеризують гінекологічний статус та не враховувалися параметри стану соматичного здоров'я, впливу шкідливих факторів, соціально-економічного статусу. Все це знижує прогностичну значущість даного способу.

В основу корисної моделі покладено завдання, спрямоване на створення ефективного способу

(13) U

(11) 25563

(19) UA

прогнозування хронічних запальних захворювань статевих органів у жінок фертильного віку по сукупності ознак, які відображають стан репродуктивного здоров'я обстежених жінок, що дозволить проводити цілеспрямовану профілактику цих захворювань у жінок з високим ризиком їх розвитку. Впровадження даного способу в практику роботи лікувальних установ дозволить знизити захворюваність ХЗЗСО у жінок фертильного віку, що обумовлюватиме значний медико-соціальний та економічний ефекти внаслідок зменшення витрат на лікування, реабілітацію цих хворих та в зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Крім того зменшення захворюваності на ХЗЗСО суттєво впливатиме на зменшення неплідності, невиношування вагітності та забезпечення безпечного материнства.

Поставлена задача способу профілактики хронічних запальних захворювань жіночих статевих у жінок фертильного віку вирішується шляхом дослідження параметрів репродуктивного здоров'я, згідно корисної моделі додатково визначаються: скарги стосовно зовнішніх статевих органів, характер виділень з піхви, больовий синдром органів малого тазу, ускладнений гінекологічний анамнез, гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді, галакторея, с пайковий процес органів малого тазу, ускладнені пологи. Визначають отримані коефіцієнти кореляції для кожної з перерахованих ознак і підставляють у формулу:

$$FR = 1,157 + (-0,431) \times F1 + (0,280) \times F5 + (-0,285) \times F2 + (-0,002) \times F11 + (-0,279) \times F6 + (0,287) \times F12 + (-0,050) \times F3 + (-0,050) \times F10 + (-0,050) \times F13.$$

де 1,157 - постійний коефіцієнт;

F1 - скарги стосовно зовнішніх статевих органів;

F2 - нормальні виділення з піхви;

F3 - больовий синдром органів малого тазу;

F5 - ускладнений гінекологічний анамнез;

F6 - гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді;

F10 - галакторея;

F11 - спайковий процес органів малого тазу;

F12 - патологічні виділення з піхви;

F13 - ускладнені пологи.

При $F > 1,141$ прогнозується розвиток хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів.

Необхідність розробки способу прогнозування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів обумовлена тим, що до останнього часу відсутні ефективні способи прогнозування цієї патології які б дозволяли передбачати розвиток цього виду порушень репродуктивного здоров'я у жінки та проводячи профілактичні заходи зменшити його негативні наслідки, забезпечуючи безпечне материнство.

Особливість нашої роботи полягає в тому, що висока ефективність прогнозування досягається завдяки використанню сучасних методик - аналіз даних, отриманих в результаті масштабних клініко-епідеміологічних досліджень в популяції жінок фертильного віку, за допомогою кореляційного регресійного аналізу. Це дозволяє вчасно розпочавши застосування профілактичних заходів запобігти розвитку ХЗЗСО у жінок фертильного віку.

Ефективність прогнозування реалізується завдяки використанню сучасних методик - аналіз даних, отриманих в результаті масштабних клініко-епідеміологічних досліджень в популяції жінок фертильного віку, за допомогою кореляційного регресійного аналізу.

Спосіб виконується наступним чином: у жінки фертильного віку, яка звернулася для профілактичного огляду при зборі анамнезу та об'єктивному обстеженні визначаються: скарги стосовно зовнішніх статевих органів, характер виділень з піхви, больовий синдром органів малого тазу, ускладнений гінекологічний анамнез, встановлення менструального циклу не пізніше ніж через рік після менархе, гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді, галакторея, спайковий процес органів малого тазу, ускладнені пологи. Отримані дані обраховуються та проводиться аналіз і прогнозується високий або низький ризик розвитку ХЗЗСО. Жінка з високим ризиком розвитку ХЗЗСО потребує включення в групу ризику поглибленого до обстеження та застосування лікувально-профілактичних заходів згідно з розробленими методичними рекомендаціями "Хронічні запальні захворювання жіночих статевих органів - клініка, діагностика, профілактика та лікування в сучасних умовах".

Суть способу прогнозування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів пояснюється наступними прикладами.

Приклад 1

Литвиненко А.С. 1979 року народження, м.Києва, проживає за адресою вул. Соперна-Слободська, 7 кв.134 (амбулаторна карта №761). Звернулася в кабінет Охорони здоров'я жінки відділення проблем здоров'я жінки фертильного віку ІПАГ АМН України для профілактичного обстеження позаяк планувала народжувати дитину. Скарг не пред'являла. Стан хворої задовільний. Органічних змін з боку внутрішніх статевих органів не виявлено. Соматично здорова.

$$1,157 + (-0,431) \times F1 + (0,280) \times F5 + (-0,285) \times F2 + (-0,002) \times F11 + (-0,279) \times F6 + (0,287) \times F12 + (-0,050) \times F3 + (-0,050) \times F10 + (-0,050) \times F13.$$

Проведено прогнозування ХЗЗСО. У даної хворої вищійший коефіцієнт для всіх досліджуваних факторів становив: скарги стосовно зовнішніх статевих органів (-0,431), нормальні виділення з піхви (0,280), больовий синдром органів малого тазу (-0,285), ускладнений гінекологічний анамнез (-0,002), гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді (-0,279), галакторея (0,287), спайковий процес органів малого тазу (-0,50), патологічні виділення з піхви (-0,050), ускладнені пологи (-0,050).

В результаті проведеного прогнозування підставляємо отримані коефіцієнти в формулу математичної моделі ХЗЗСО для жінок фертильного віку що перенесли фізіологічні та патологічні пологи: $F = 1,157 + (-0,431) + (0,280) + (-0,285) + (-0,002) + (-0,279) + (0,287) + (-0,050) + (-0,050) + (-0,050)$

$$F = 0,854.$$

Отримані результати математичного моделювання показали низький прогностичний рівень розвитку ХЗЗСО у даної пацієнтки. Згідно формули

$F=0,854$, а високий рівень ризику ХЗЗСО у жінок фертильного віку, які перенесли фізіологічні та патологічні пологи прогнозується при $F>1,141$.

В подальшому пацієнтка успішно завагітніла та народила здорового хлопчика масою 3250, зріст - 51 см, оцінка за шкалою Апгар - 8-9 балів.

Приклад 2

Юхимчук А.П., 1976 року народження, мешканка м. Києва, проживає за адресою вул. Салютна, 22 кв.60 (історія №9363). Звернулася в кабінет Охорони здоров'я жінки відділення проблем здоров'я жінки фертильного віку ІПАГ АМН України для профілактичного обстеження поза як планує тривале закордонне відрядження. Скарги на періодичні рясні виділення зі статевих шляхів та болі внизу живота. Органічних змін з боку внутрішніх статевих органів не виявлено. Екстрагенітальні захворювання - хронічний холецистит, в стадії ремісії. В анамнезі у жінки пологи в 2001 році, що ускладнились розривом промежини II ступеня та розвитком гнійно-запальних ускладнень в післяпологовому періоді.

Проведено прогнозування ХЗЗСО. У даної хворої вихідний коефіцієнт для всіх досліджуваних факторів становив: скарги стосовно зовнішніх статевих органів (0,267), нормальні виділення з піхви (2,63), больовий синдром органів малого тазу (0,25), ускладнений гінекологічний анамнез (-0,379), гнійно-запальні ускладнення в післяпологовому періоді (-0,215), галакторея (0,514), спайко-

вий процес органів малого тазу (0,78), патологічні виділення з піхви (0,56), ускладнені пологи (2,1).

В результаті проведеного прогнозування підставляємо отримані коефіцієнти в формулу математичної моделі ХЗЗСО для жінок фертильного віку що перенесли фізіологічні та патологічні пологи: $F=1,157+(0,267)+(2,63)+(0,25)+(-0,379)+(-0,215)+(0,514)+(0,78)+(0,56)+(2,1)$
 $F=2,45$.

Отримані результати математичного моделювання показали високий прогностичний рівень розвитку ХЗЗСО у даної пацієнтки. Згідно формулі $F=2,45$, а високий рівень ризику ХЗЗСО у жінок фертильного віку, які перенесли фізіологічні та патологічні пологи $F>1,141$.

Поглиблене обстеження виявило приховану хламідійну інфекцію. Була проведена адекватна терапія, після закінчення якої проведено контрольне обстеження не виявило інфекції та запалення уrogenітальних органів.

Таким чином, запропонований спосіб прогнозування хронічних запальних захворювань жіночих статевих органів у жінок фертильного віку, виявляє високу прогностичну значимість, що дозволяє при його застосуванні виявляти жінок з високим ХЗЗСО та проводити відповідні лікувально-профілактичні заходи, що має значний медико-соціальний ефект враховуючи значну розповсюдженість та значні негативні наслідки цієї групи захворювань.